

ПЕТРИШИНА Н. С.

ст. викладач
ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»
tinna.dom@gmail.com

ШУЛЯКОВА І. Г.

студент магістратури
ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»
tinna.dom@gmail.com

СТАН БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті обґрунтовано особливості побудови системи бухгалтерського обліку в Україні та проаналізовано сучасний стан інформаційної системи адаптації бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів. Представлено визначення «Бухгалтерський облік», «Бухгалтерська звітність» та «Господарська операція», які об'єднані у єдину систему, що функціонує на сучасному етапі економічного розвитку України. Відображено основні зміни у П(С)БО, що відбулися у 2013 році та додержання їх підприємствами і організаціями. Внесено пропозиції щодо подальшого розвитку бухгалтерського обліку на теренах України.

Ключові слова: бухгалтерський облік, національні стандарти, міжнародні стандарти, первинні документи, фінансова звітність.

ПЕТРИШИНА Н. С.

ст. преподаватель
ПВУЗ «Хмельницкий экономический университет»
tinna.dom@gmail.com

ШУЛЯКОВА И. Г.

студент магистратуры
ПВУЗ «Хмельницкий экономический университет»
tinna.dom@gmail.com

СОСТОЯНИЕ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

В статье обоснованы особенности построения системы бухгалтерского учета в Украине и проанализировано современное состояние информационной системы адаптации бухгалтерского учета к международным стандартам. Представлены определения «Бухгалтерский учет», «Бухгалтерская отчетность» и «Хозяйственная операция», которые объединены в единую систему, функционирующую на современном этапе экономического развития Украины. Отражены основные изменения в П(С)БО, которые произошли в 2013 году и соблюдения их предприятиями и организациями. Внесены предложения по дальнейшему развитию бухгалтерского учета на территории Украины.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, национальные стандарты, международные стандарты, первичные документы, финансовая отчетность.

PETRYSHYNA N. S.

senior lecturer
Private Institution of Higher Education "Khmelnyskyi Economical University"
tinna.dom@gmail.com

SHULYAKOVA I. G.

student of master's degree
Private Institution of Higher Education "Khmelnyskyi Economical University"
tinna.dom@gmail.com

STATE OF ACCOUNTING IN MODERN ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Features of construction of the accounting system in Ukraine have been substantiated in the article. The present state of information system of accounting adaptation to international standards has been analyzed. It was presented the definition of "Accounting", "Accounting reports" and "Economic operation" that are combined in a single system, which operates at the present stage of economic development in Ukraine. The basic changes in R(S)A that took place in 2013 and the observance them by the enterprises and organizations have been reflected. Proposals for the further development of accounting in the Ukraine have been contributed.

Keywords: accounting, national standards, international standards, primary documents, financial statements.

Постановка проблеми. Бухгалтерський облік є головним джерелом інформації для юридичних і фізичних осіб, що функціонують в умовах ринкової економіки. Як відомо, без вчасної та якісно сформованої, достовірної і повної інформації управляти підприємством неможливо, не залежно від форм власності чи його розмірів.

Бухгалтерський облік формується на макрорівні та виступає системою збору, обробки, формування та передавання користувачам інформації про фінансове становище суб'єкта господарювання, зміни або відхилення в цьому становищі та результати господарської діяльності. Але така система не є автономною, це складова частина системи менеджменту й виконує сервісну функцію управління. Створення моделі бухгалтерського обліку, яка б реально відображала господарську й фінансову діяльність підприємств України на сучасному етапі розвитку економіки, виступає головним завданням науки та практики [5, с.18].

Аналіз останніх досліджень. Питання, яке стосується розвитку та стану бухгалтерського обліку в ринковій економіці України, розглядали такі вчені-науковці, як П.Й. Атамас, Ф.Ф. Бутинець, М.Б. Кулинич та багато інших економістів та науковців.

Метою даної статті є розкриття особливостей побудови системи бухгалтерського обліку в Україні та аналіз сучасного стану інформаційної системи адаптації бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів.

Виклад основного матеріалу. Бухгалтерський облік – процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [1].

Об'єктами бухгалтерського обліку є майно організацій, їх зобов'язання і господарські операції, здійснювані організаціями в процесі їх господарської діяльності. Господарська діяльність – це будь-яка діяльність, що пов'язана з виробництвом, обміном і споживанням матеріальних благ, яка здійснюється з метою отримання прибутку. Суб'єктами господарської діяльності є фізичні та юридичні особи. Для забезпечення користувачів інформацією про господарську діяльність необхідно постійно вести бухгалтерський облік з дня реєстрації підприємства до його ліквідації.

Основними нормативними документами, які використовують підприємства, організації та установи в Україні для обліку виступають:

- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- Положення «Про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку»;
- Положення бухгалтерського обліку [2, с. 112].

Бухгалтерський облік як система представляє собою сукупність елементів певного змісту і форми, пов'язаних між собою та об'єднаних регулярною взаємодією. Це система інформації про стан та рух ресурсів підприємства, про характер і результати господарської діяльності, що відображає і узагальнює господарські операції в єдиному грошовому вимірнику.

Облік можна охарактеризувати як систему, оскільки він має ознаки, властиві системі – наявність зв'язків (в тому числі зворотних), поділ на частини, наявність структури (упорядкованих елементів), цілеспрямованість, збереження певної стійкості в заданих межах під впливом зовнішніх факторів та багатоаспектність.

Відомо, що вхідним пунктом системи є найпростіші елементи. Стосовно бухгалтерського обліку такими найпростішими елементами є факти господарського життя. Саме вони є тією субстанцією, яка лежить в основі побудови всієї системи бухгалтерського обліку [3, с. 83].

Факти господарського життя відстежуються шляхом їх фіксації в первинних документах, що їх відображають (господарські операції), а документи використовуються для оцінки економічних та юридичних наслідків діяльності підприємства в результаті групування господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, що в свою чергу відображається у фінансовій звітності.

Елементи бухгалтерського обліку змінюються з часом і зв'язки між ними не залишаються постійними, тому система обліку належить до динамічних систем. Як і всі складні динамічні системи, вона характеризується великою кількістю різних показників, що відображають стан окремих її елементів, входів та виходів і вимірюються кількісно у вигляді конкретних чисел. Такими є, наприклад, дані про постачання, і продаж; використання ресурсів, стан розрахунків з постачальниками, покупцями, бюджетом, фінансовий результат тощо.

В бухгалтерському обліку відображаються окремі господарські операції, з яких складається господарська діяльність. Господарська операція – це дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів зобов'язань та власного капіталу підприємства. Активи, зобов'язання та власний капітал характеризують фінансовий стан підприємства. Всі результати господарських операцій підприємства фіксуються на матеріальному носії у вигляді первинного документа [2, с. 25]. Первинний документ – це письмовий документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення. Інформація, що міститься в первинних документах систематизується в облікових регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках. З облікових регістрів складається фінансово-бухгалтерська звітність.

Бухгалтерська звітність – це звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів. Отже, бухгалтерська звітність є способом передачі інформації користувачам. Форми і зміст бухгалтерської звітності залежать від потреб конкретних користувачів. З урахуванням цього виділяють такі види звітності: фінансова, податкова, внутрішня, управлінська, статистична.

Фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

При її складанні підприємство регулюється П(С)БО 1, у якому відбулися зміни з 07.02.2013 року. Наказом Мінфіну № 73 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Поряд з цим скасовуються П(С)БО 2, 3, 4 та 5, які визначали порядок подання, заповнення та самі форми Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал відповідно [4].

Тепер усі вимоги до основних форм фінансових звітів будуть прописані у П(С)БО 1, а самі форми наводяться у його додатках.

Додаток 1 до П(С)БО 1 містить форми:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи);
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом);
- Звіт про власний капітал (Звіт про зміни у власному капіталі).

Додаток 2 до П(С)БО 1 – аналогічні форми для консолідованої фінансової звітності [4].

Згідно з новими правилами підприємства можуть додавати статті з переліку, наведеного у додатку 3 до П(С)БО 1 у разі, якщо інформація, що буде там відображена, відповідає таким критеріям, як суттєвість та можливість достовірної оцінки.

Перехід України до ринкових умов господарювання й інтеграція її до світової економіки потребували реформування національної облікової системи відповідно до міжнародних стандартів. Тому сучасний стан бухгалтерського обліку характеризується проведенням облікової реформи. Успішна інтеграція України в загальноєвропейський та

світовий ринки неможлива без використання міжнародних стандартів, зрозумілих для іноземних партнерів.

Висновки. Перегляд теоретичних основ бухгалтерського обліку означає перехід до вивчення сучасних теорій. Це вимагає перегляду таких категорій, як предмет й метод бухгалтерського обліку. Предмет будь-якої науки або діяльності невинно змінюється. Тому уявлення, які були доречними або слушними вчора, уже сьогодні можуть стати неактуальними. Це ж стосується й методів обліку, які в умовах сучасних інформаційних технологій стають різноманітнішими та ефективнішими.

В сучасних умовах бухгалтер є виробником дуже важливого продукту – звітної інформації податкової, фінансової, статистичної, управлінської. У цього продукту є чимало споживачів (власники, інвестори, кредитори, аналітики, податкові органи, менеджери, співробітники тощо), котрі, як і належить споживачам, зацікавлені в його високій якості. Висока якість, у свою чергу, вимагає високої кваліфікації виробника та використання сучасної технології.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-ХІV від 16.07.1999; зі змінами, внесеними згідно із Законом від 16.10.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
 2. Кулинич М.Б. Еволюція предмету і методу бухгалтерського обліку / М.Б. Кулинич // Наук. вісник ВДУ ім. Лесі Українки. Екон. науки. – 2008. – № 7. – С. 218–225.
 3. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти) : [монографія] / М.С. Пушкар. – Т. : Екон. думка, 2008.
 4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1046.172.05>.
 5. Бучуляк О.Б. Бухгалтерський облік України / О.Б. Бучуляк // Баланс. – 2007. – № 2. – С. 18–23.
-